

JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän
ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2010

Versio 20.11.2009

1. Johdanto

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä, jonka tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy.

Ympäristöterveydenhuollon erityislainsäädäntö sekä valtioneuvoston valvontasuunnitelma-asetus (665/2006) edellyttävät kuntia laatimaan ja hyväksymään säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja terveystahaittoja ehkäisevää.

Toimintavuotta 2010 koskeva suunnitelma on hyväksyttävä toimielimessä ja toimitettava Länsi-Suomen lääninhallitukselle 31.12.2009 mennessä. Suunnitelmassa on otettava huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen toimialakohtaiset valvontaohjelmat sekä valvontasuunnitelma-asetuksen (665/2006) edellyttämä sisältö.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on varmistaa kuntalaisille turvallinen elinympäristö, jossa ei ole terveystahaitta aiheuttavia tekijöitä. Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta, mutta viranomaisvalvontaa tarvitaan toiminnan ja tuotteiden määrätystenmukaisuuden varmistamiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi, kuluttajansuojan turvaamiseksi sekä toimijoiden tuotantoedellytysten varmistamiseksi.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukainen säännöllinen valvonta on toiminnanharjoittajille maksullista. Kuntayhtymä perii hyväksymänsä taksan mukaiset valvontamaksut.

2. JIK Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö

2.1 Toimialue

JIK Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon yksikön toimialueeseen kuuluvat Jalasjärven ja Ilmajoen kunnat sekä Kurikan kaupunki. Yksikön palveluksessa on terveystahaittojen johtaja, kuusi kunnaneläinlääkäriä ja neljä terveystarkastajaa. Vähäisessä määrin on ostettu henkilöresursseja elintarvike- ja talousvesinäytteenottoon. Yksikkö täyttää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetun lain vaatimukset. Laissa vaaditaan, että yhteistoiminta-alueella on oltava käytettävissä vähintään 10 henkilötyövuotta vastaavat resurssit, henkilöresursseista noin puolet on suunnattu valvontaan ja että kaikki ympäristöterveydenhuollon tehtävät on keskitetty samalle toimielimelle.

JIK Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän alue on alkutuotantovaltaista kaikkien jäsenkuntien osalta. Tämä vaikuttaa kunnaneläinlääkäreiden toimenkuvaan ja alkutuotannon hygieniavalvonnan suureen resurssitarpeeseen. Terveystarkastajien valvottavana on lisäksi paljon kyläkouluja, kylätaloja ja jonkin verran kyläkauppoja.

2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät

Taulukko 2.2a Ympäristöterveydenhuollon käytettävissä oleva henkilöstö

	Virkanimike	erityisosaaminen/vastuualue	muuta
Virpi Ala-Risku	Terveysvalvonnan johtaja	Hallinto, laitosvalvonta, alkutuotannon hygieniavalvonta kotieläintiloilla	
Simo Huuskonen	Kunnaneläinlääkäri	Ilmajoen eläinlääkintähuolto, eläinsuojelu, eläintaudit	
Tapio Harmanen	Kunnaneläinlääkäri	Kurikan eläinlääkintähuolto, eläinsuojelu, eläintaudit	
Eve-Ala-Kurikka	Kunnaneläinlääkäri	Kurikan eläinlääkintähuolto, eläinsuojelu, eläintaudit	
Leena Hietanen	Kunnaneläinlääkäri	Jalasjärven eläinlääkintähuolto, eläinsuojelu, eläintaudit	
Eliisa Keski-Opas	Kunnaneläinlääkäri	Jalasjärven eläinlääkintähuolto, eläinsuojelu, eläintaudit	
Anu-Riikka Rantala	Kunnaneläinlääkäri	Jurvan alueen eläinlääkintähuolto, eläinsuojelu, eläintaudit	
Terho Lintala	Terveystarkastaja	Elintarvike, terveydensuojelu, tuoteturvallisuus, kemikaali, asumisterveys	
Minna Jyläskoski	Terveystarkastaja	Elintarvike, terveydensuojelu, tupakka, asumisterveys	
Saana Oksa	Terveystarkastaja	Pauliina: terveydensuojelu, tuoteturvallisuus, tupakka; Saana: elintarvike, terveydensuojelu	Äitiyslomalla 1.1 – 31.8.10 (sijaisena Pauliina Niukkala)
Sanna Tietäväinen	Terveystarkastaja	Elintarvike, tupakka, terveydensuojelu, asumisterveys	
Yhteensä käytettävissä			11 htv

Taulukko 2.2b. Resurssitarve ja käytettävissä olevat voimavarat suunnitelmalliseen valvontaan.

RESURSSIT (htp/v.)	Elintarvike	Terveydensuojelu	Tuoteturvallisuus	Tupakka	Kemikaali	YHT.
Valvontatarve	349	79	46	35	4	513
Toteutettavissa	103	47	14	3	0	167 (33%)
TARKASTUKSET (lkm/v.)						
Tarkastustarve	699	170	93	170	16	1148
Toteutettavissa	188	95	27	12	0	322 (28%)

Suunnitelmallisen valvonnan resurssivaje on 346 henkilötyöpäivää eli **1,6 henkilötyövuotta**.

Taulukko 2.2c Alkutuotannon valvontatarve ja käytettävissä olevat resurssit suunnitelmalliseen valvontaan

Resurssit (htp / v.)	Alkutuotanto, maidontuotanto	Alkutuotanto, karjankasvatus ja vesiviljely	Alkutuotanto, muu	YHT.
Valvontatarve	21	13	7	41
Valvontaresurssit	20	7	0	27

Taulukko 2.2d Suunnitelma voimavarojen jakautumisesta valvottaville toimialoille

	Käytettävissä kokonaisuudessa htpv	Kokonaisuudesta käytettävissä suunnitelmalliseen valvontaan htpv
Elintarvikevalvonta	480	201
Terveydensuojelun valvonta	200	47
Tuoteturvallisuusvalvonta	70	14
Tupakkavalvonta	55	3
Kemikaalivalvonta	5	0
Muu/yleinen	290	0
Eläinlääkintähuolto	1320	0
yhteensä	2420 htpv = 11 htv	265
		11,00%

2.3 Koulutus

Terveysvalvonnan johtaja osallistuu terveysvalvonnan johtajille ja hygieenikkoeläinlääkäreille suunnattuun koulutukseen.

Kunnaneläinlääkäreistä noin puolet osallistuu eläinlääkäripäiville. Lisäksi osa osallistuu Tuotanto-eläinlääkäripäiville ja muihin yksittäisiin koulutuspäiviin. Kaikille kunnaneläinlääkäreille varataan mahdollisuus osallistua ainakin yksille koulutuspäiville. Eläinlääkäripäiville osallistujia vuorotellaan vuosittain.

Terveystarkastajat osallistuvat valtakunnallisille ympäristöterveydenhuollon koulutuspäiville. Lisäksi pyritään osallistumaan ainakin valtakunnallisille ja alueellisille koulutuspäiville, läänin järjestämiin koulutuksiin ja työkokouksiin, elintarvikevalvontapäiville, asumisterveyspäiville sekä Veden Vaarat -koulutuspäiville.

2.4 Valvontakohderekisteri/ Tietojärjestelmä

Valvontakohderekisterin kokoaminen on ollut yksi vuoden 2009 painopistealueista. Rekisteriä on koottu TerveKuu -tietojärjestelmään. Rekisteri on pohjana vuosien 2010 ja 2011 aikana vaiheittain

alkavalle lakisääteiselle valtakunnalliselle KuTi -tiedonkeruulle. TerveKuu -järjestelmässä olevan rekisterin täydentämistä jatketaan vuonna 2010, painopistealueina varsinkin alkutuotannon valvontakohteet tyyppikohtaiset tiedot ja toiminnan aloituspäivät.

Rekisterissä on suunnitelmaa laadittaessa marraskuussa 2009 1740 elintarvikevalvontakohtetta, 381 terveydensuojelulain mukaisesti valvottavaa kohdetta, 173 tuoteturvallisuuslain mukaan valvottavaa kohdetta, 170 tupakkalain mukaan valvottavaa kohdetta ja noin 300 kemikaalilain mukaan valvottavaa kohdetta.

2.5 Viestintä

Viestintään kuuluu asiakaspalvelu, neuvonta ja opastus sekä tiedottaminen. Asiakaspalvelussa kiinnitetään huomiota henkilöstön tavoitettavuuteen puhelimitse, sähköpostilla ja kirjeitse. Koulutuksissa ja loma-aikoina huolehditaan, että ainakin yksi henkilö on tavoitettavissa aina virka-aikana puhelimitse. Yhteydenotto pyyntöihin vastataan mahdollisimman nopeasti, mieluiten saman työpäivän aikana. Neuvontaan ja opastukseen varataan riittävästi resursseja ja asiakas ohjataan eteenpäin oikealle viranomaiselle tai asiantuntijalle. Erityistilanteissa, kuten ruokamyrkytys- ja vesiepidemioissa tiedotuksesta vastaa terveysturvallisuuden johtaja.

2.6 Valvonnan maksullisuus

Terveysturvallisuus perii toimijalta johtokunnan hyväksymän taksan mukaisen maksun valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja näytteen tutkimuksesta. Johtokunnan hyväksymä terveysturvallisuuden maksutaksa on nähtävissä JIK:n nettisivuilla. Maksutaksa on hyväksytty 5.12.2008 § 73/2008 JIK:n johtokunnassa (muutos hyväksytty 13.3.2009 § 33/2009). Vuoden 2010 taksa esitetään johtokunnalle joulukuussa 2009.

Valvonnasta saadut tulot on n mukaan kohdennettava yksikön käyttöön toiminnan resurssien varmistamiseksi.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä arvioidaan myös valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen.

2.7 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Elintarvikelaki ja terveydensuojelulaki edellyttävät, että valvontasuunnitelmassa on esitettävä hyväksytyt laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu. JIK Ympäristöterveydenhuollon valvonta tukeutuu soveltuvin osin Kauhajoen elintarvike- ja ympäristölaboratorion, SeiLab:n ja Etelä-Pohjanmaan Vesitutkijoiden laboratorion palveluihin. Terveysturvallisuuden selvittämiseksi tutkittavissa näytteissä valvonta tukeutuu THL:n, Työterveyslaitoksen ja VTT:n laboratorion palveluihin.

3. Valvonnan toimialat

3.1 Yleistä

Tämän suunnitelman mukainen valvonta perustuu kansanterveyslain 1 §:ssä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnille säädettyyn valvontaan. Keskusviranomaiset (Evira, Valvira, Kuluttajavirasto) ovat laatineet toimialakohtaiset valtakunnalliset valvontasuunnitelmat,

joiden perusteella kunnat laativat omat valvontasuunnitelmansa. Tähän suunnitelmaan on koottu valvontayksikön alueella erityisesti suunnitelmakaudella painottuva valvonta, painopisteet ja projektit.

3.1.1 Riskinarviointi

Valvontakohteiden valvonnan tarve määräytyy kohdekohtaisen riskinarvioinnin perusteella. Valtakunnallisissa valvontaohjelmissa on annettu ohjeet valvontakohteiden riskinarviointiin. Riskinarviointi ja luokitus ovat jokaisella toimialalla erilaisia.

Kuntayhtymän ensimmäisenä toimintavuonna on tärkeänä tehtävänä ollut valvontarekisterin kokoaminen. Kohteiden riskinarviointi tehdään TerveKuu -ohjelman avulla, jonne kohteiden riskiluokitukset kirjataan. Tavoitteena on, että vuonna 2010 riskinarviointi tehdään elintarvikevalvontakohteille omavalvontasuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Lisäksi riskinarviointi tehdään tarkastetuille parturi-kampaamoille.

3.1.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika

Valvontasuunnitelma-asetuksen mukaan kunnan suunnitelman tulee sisältää tarkastuksen sisällön määrittely (taulukko 3.1.2) sekä tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika (suunnitelman lopussa olevat taulukot). Tarkastus voi sisältää useiden ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisia toimenpiteitä ja tarkastuskertomuksessa tulee esittää, minkä säännösten mukaan tarkastus on tehty. Tarkastusaikaan vaikuttaa tarkastuksen sisällön laajuus ja tarkastusaikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuskertomuksen laatiminen.

Taulukko 3.1.2 Tarkastuksen yleinen sisältö eri toimialoilla

	Tarkastuksen yleinen sisältö
Elintarvikevalvonta	Minkä tahansa näkökohdan tutkiminen sen toteamiseksi, onko kyseinen näkökohta vaatimusten mukainen Pääsääntöisesti ilman ennakkovaroitusta Yksi tarkastus ei yleensä voi kattaa koko yrityksen toimintaa, kohdistuu johonkin tiettyyn osaan, kuitenkin niin, että vuoden aikana kaikki yrityksen toiminnot tulevat tarkastetuiksi.
Terveydensuojeluvalvonta	Selvittää terveysvaaran tai haitan esiintyminen (aistinvaraista tarkastelua ja arviointia, usein mittauksia ja näytteenottoa)
Tuoteturvallisuusvalvonta	Tarkastuksen tarkoitus selvittää, että tarjottu palvelu tai tavara ei aiheuta vaaraa Yleensä tarkastuksista ilmoitetaan ennakkoon.
Tupakkavalvonta	Tavoite tarkastaa kohteen toiminnan ja tilojen vaatimustenmukaisuus.
Kemikaalivalvonta	Säännöllisesti ja ennalta suunnitellusti arvioitava valvontakohteen vaatimustenmukaisuus Yleensä tarkastuksista ilmoitetaan ennakkoon

3.1.3 Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet

Tarkastustiheydet määräytyvät keskusvirastojen ohjeiden ja riskinarvioinnin perusteella. Valvontakohteiden kannalta tarkastustiheydellä on taloudellista merkitystä, sillä valvontamaksut määräytyvät tarkastusmäärien perusteella. Kuntaliiton antaman ohjeen mukaan tarkastuksista laskutetaan vasta kun ne on tehty. Suunnitelma antaa kuvan siitä, mitä suuruusluokkaa valvontamaksu tulee olemaan.

Toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa on annettu ohjeelliset tarkastustiheydet ja tarkastuksiin käytettävät ajat. Tarkastustiheydet on määritelty kohdetyyppikohtaisen riskiluokituksen perusteella, jota voidaan kunnissa edelleen tarkentaa kohdekohtaisella riskinarvioinnilla. Luvussa 6 on esitetty JIK:n toimialakohtaiset tarkastussuunnitelmat.

3.2 Elintarvikevalvonta

”Kunnan tulee laatia säännöllistä valvontaa koskeva kunnan elintarvikevalvontasuunnitelma siten, että valvonta on yleisten valvontaa koskevien vaatimusten mukaista, ehkäisee terveysvaaroja ja suojaa kuluttajia taloudellisilta tappioilta.” (Valtakunnallinen elintarvikevalvontaohjelma 2009-2010)

Elintarvikevalvonnan rungon muodostavat valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset, joita tehdään eri tyyppisiin valvontakohteisiin. Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi tehdään suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia, joita ovat esim. asiakasvalitukseen perustuvat tarkastukset. Lisäksi elintarvikevalvonta sisältää valvontakohteiden ja kuluttajien neuvontaa ja ohjausta.

Eviran laatiman valtakunnallisen elintarvikevalvontaohjelman mukaan valtakunnalliset hankkeet vuonna 2010 liittyvät ravitsemusväitteiden valvontaan, elintarvikkeiden radioaktiivisuusvalvontaan sekä salmonellan esiintymiseen kasviksissa.

Painopistealueet JIK:ssä vuonna 2010

1. Omavalvontasuunnitelmien hyväksyminen
2. Valvontarekisterin täydentäminen
3. Kohteiden riskinarviointi

Valtakunnallisista hankkeista osallistutaan ravitsemusväitteiden valvontaan liittyvään hankkeeseen.

Kunnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

Vuonna 2010 viranomaisnäytteenottoa (taulukko 3.2.1.) kohdistetaan valvonnassa havaittujen riskien perusteella ja sen tarkoitus on valvontakohteiden omavalvonnan valvominen. Viranomaisnäytteenotto tehdään ostopalveluna. Näytteitä otetaan elintarvikkeista ja elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvista pinnoista. Yhteistyötä jatketaan näytteenottopalveluiden osalta vuonna 2010 Kauhajoen elintarvike- ja ympäristölaboratorion kanssa. Laboratoriolle toimitetaan kahdesti vuodessa lista kohteista ja otettavista näytteistä.

Taulukko 3.2.1. Viranomaisnäytteet

Kohdetyypit	Elintarvikenäytteet	Pintahygienianäytteet
Leipomot	6	30
Ammattikeittiöt	20	100
Myymälät ja myyntipaikat	14	40
Maito-, liha- ja kala-alan laitokset	10	60
YHTEENSÄ	50	230

3.3 Terveysuojeluvalvonta

Terveysuojelun tarkoituksena on ylläpitää ja edistää väestön ja yksilön terveyttä. Valvonnan tavoitteena on myös ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa terveyshaittaa.

Valviran laatiman valtakunnallisen terveysuojelun valvontaohjelman mukaan valvonnan painopistealueena vuonna 2010 ovat keskikokoisten vesilaitosten erityistilannesuunnitelmat, vanhusten asumispalvelut, koulut ja oppilaitokset sekä EU-uimarantojen uimavesiprofiilit.

Painopistealueet JIK:ssä vuonna 2010

1. Keskisuurten vesilaitosten valvontatutkimusohjelmat ja erityistilannesuunnitelmat
2. Vanhainkodit ja tehostetun palveluasumisen yksiköt
3. Uimahallien valvontatutkimusohjelmat ja EU-uimarantojen uimavesiprofiilit
4. Parturi-kampaamot
5. Valvontarekisterin täydentäminen

Suurin osa kouluista ja päiväkodeista tarkastettiin vuonna 2009. Vuonna 2010 tarkastetaan myös alueen uimarantaluettelo ja laaditaan näytteenottosuunnitelma. Parturi-kampaamoiden tarkastuksen yhteydessä otetaan satunnaisista kohteista pintahygienianäytteitä kohteiden hygieniatason selvittämiseksi (projekti).

Kunnan toimesta tapahtuva näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

Uima-allas- ja talousvesinäytteenotto teetetään ostopalveluna. Uimarantavesistä näytteet otetaan terveystarkastajien toimesta. Näytteet tutkitaan soveltuvin osin Kauhajoen elintarvike- ja ympäristölaboratoriossa, Etelä-Pohjanmaan Vesitutkijoiden laboratoriossa ja SeiLabissa. Terveystarkastuksen selvittämiseksi tarvittavien näytteiden ottamisessa käytetään ulkopuolista asiantuntijaa ja näytteet tutkitaan akkreditoitussa laboratoriossa. Näytteenoton tarve arvioidaan tarkastuskäynnillä. Ulkopuolisia asiantuntijoita pyritään hyväksymään vuoden 2010 aikana.

3.4 Tuoteturvallisuusvalvonta

Tuoteturvallisuusvalvonta kohdistuu paikallistasolla pääasiassa paikallisten kuluttajapalveluiden

tarjoajiin. Valvontakohteeseen tehtävän tarkastuksen tarkoituksena on saada selville, onko palvelu kuluttajalle riittävän turvallinen, ja kuinka asiakasturvallisuutta ylläpidetään ja kehitetään. Tarvittavat turvallistamiskeinot jäävät toiminnanharjoittajan mietittäväksi.

Kuluttajaviraston laatiman tuoteturvallisuusvalvonnan valtakunnallisen valvontaohjelman mukaan valvonnan teema-alueet vuonna 2010 ovat valvonnallisen otteen tehostaminen ja tuoteturvallisuusvalvonnan resurssien varmistaminen. JIK:ssä valvonnallisen otetta pyritään ottamaan huomioon laatimalla tarkastuksista selkeät pöytäkirjat, tehostamalla valvontaa kehotuksin ja tarvittaessa muiden hallinnollisten keinojen avulla. Resursseissa tuoteturvallisuusvalvonta on otettu huomioon tasaveroisena muiden toimialojen kanssa.

Valtakunnallisena valvontaprojektina vuonna 2010 on yläisötilaisuuksien turvallisuus. Länsi-Suomen lääninhallituksen valvontaprojektit ovat maastohiihtolatuksen valvonta sekä konevuokraamojen koneista ja laitteista annettavat käyttö- ja huolto-ohjeet sekä laitteiden huollon ja kunnossa pidon seuranta.

Painopistealueet JIK:ssä vuonna 2010

1. Leikkikenttien turvallisuus

Leikkikenttiä tarkastellaan lasten kokonaisturvallisuus huomioonottaen. Erityistä huomiota kiinnitetään palvelutarjoajan turvallisuusajatteluun, laitteiden oikeaan asentukseen ja sijoitteluun sekä leikkikentän ympäristöstä mahdollisesti johtuvien vaarojen poistamiseen.

Lisäksi osallistutaan valtakunnalliseen valvontaprojektiin, jonka aiheena on yleisötilaisuuksien turvallisuus.

3.5 Tupakkavalvonta

Tupakkalaissa säädetään toimenpiteistä, joilla pyritään tupakointia vähentämällä ehkäisemään niiden terveysvaarojen ja -haittojen syntymistä, joita tupakointi aiheuttaa tai joiden syntymisalttiutta se lisää. Lain tarkoituksena on vähentää ympäristön tuokansavulle altistumista kaikissa ikäryhmissä. Valvonnan yhtenä painopisteenä on kuitenkin alle 18-vuotiaiden ympäristön tupakansavulle altistumisen vähentäminen sekä pyrkimys estää alaikäisten tupakan saatavuutta.

Valviran laatiman valtakunnallisen valvontaohjelman mukaan painopisteet vuonna 2010 ovat päiväkodit ja koulut, koulujen läheisyydessä olevat myyntipaikat sekä myymälämainonta.

Painopistealueet JIK:ssä vuonna 2010

- 1. Myymälämainonta (huoltoasemat, päivittäistavaraketjut)**
- 2. Sellaisten ravintoloiden valvonta, joissa on tupakoinnin täyskielto**

Myymälöissä valvotaan pääasiassa tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myymälämainontaa ja esillepanoa sekä vähittäismyyntiluvan ehtojen noudattamista. Ravintoloissa valvontaa tupakointikiellon noudattamista. Tupakkavalvonta on pääosin muun valvonnan yhteydessä tehtävää valvontaa. Tupakan vähittäismyyntiluvat myönnetään 31.3.2010 mennessä.

Nikotiinivalmisteiden myynti ja valvonta

Nikotiinivalmisteiden myynnin valvonta on pääosin muun valvonnan yhteydessä tehtävää valvontaa.

3.6 Kemikaalivalvonta

Kemikaalivalvonnan tavoitteena on ehkäistä ja torjua kemikaalien aiheuttamia terveys- ja ympäristöhaittoja sekä palo- ja räjähdysvaaroja. Valvonnalla selvitetään, täyttävätkö Suomessa markkinoille luovutetut kemikaalit kemikaalilainsäädännön, ja siten myös yhteisöläinsäädännön velvoitteet ja määräykset kemikaalien merkitsemisestä ja pakkaamisesta. Valvonnalla pyritään poistamaan säädösten vastaiset kemikaalit markkinoilta tai korjauttamaan havaitut puutteet siten, että kemikaalit täyttävät niille asetetut vaatimukset. Lisäksi valvotaan, että vähittäismyymälässä noudatetaan vaarallisten kemikaalien myyntiä koskevia määräyksiä.

JIK:ssä kemikaalivalvontaa tehdään vuonna 2010 asiakasvalitusten perusteella. Lisäksi asiakkaille tarjotaan tarvittaessa neuvontaa ja ohjausta koskien kemikaalien vähittäismyyntiä.

3.7 Eläinlääkintähuolto

Kunnaneläinlääkärit huolehtivat eläinlääkintähuollosta lähipalveluperiaatteella. Eläinlääkintähuollon tehtävänjaon parantamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi laaditaan toimintasuunnitelma. Kunnaneläinlääkärit huolehtivat päivystyksestä sekä lemmikki- että tuotantoeläinten osalta erillisen päivystyslistan mukaan. Eläinlääkärit huolehtivat eläinsuojelu- ja eläintautilainsäädännön valvonnasta JIK:n alueella.

4. Erityistilanteisiin varautuminen

4.1 Toiminta erityistilanteissa

Elintarvike- ja terveydensuojelulaissa on määräykset siitä, että kunnan on ennakolta varauduttava erityistilanteisiin. JIK:n alueella ei ole vuoden 2009 lopussa yhteistä erityistilannesuunnitelmaa. Suunnitelma laaditaan vuoden 2010 aikana kuntien erityistilannesuunnitelmien pohjalta.

4.2 Epidemioiden selvittäminen (epidemiatyöryhmä)

Epidemioiden selvittäminen kuuluu kunnan tehtäviin ja niiden selvittämiseen on varauduttava myös budjetissa.

Kuntayhtymässä epidemioiden selvitystä varten on koottu epidemiatyöryhmä, jossa on hoito-henkilöstön ja ympäristöterveydenhuollon sekä vesihuollon edustus. Työryhmän kokoonkutsujana on lääkäri Timo Kosonen ja ympäristöterveydenhuollosta työryhmään osallistuvat Virpi Ala-Risku ja Sanna Tietäväinen.

5. Suunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelma-asetuksen mukaan toteutumisen arvioinnissa tulee arvioida:

- tarkastusten määrä valvontakohdetyypeittäin,
- tarkastusten kattavuus,
- näytteiden määrä kohdetyypeittäin sekä
- valvonnasta saatujen tulojen kohdentumista.

Toteutumisen toimialakohtaisessa arvioinnissa käytetään apuna keskusvirastojen laatimia lomakkeita, joiden avulla selvitetään toimialakohtaisesti toteutunut valvonta. Arviointia tulee tehdä myös sen suhteen, miten voimavarojen jakautuminen eri sektoreille käytännössä toteutui.

JIK ympäristöterveydenhuollon vuoden 2010 valvontasuunnitelman arviointi on tehtävä 31.3.2011 mennessä. Johtokunta käsittelee arvioinnin ja se raportoidaan lääninhallitukseen.

6. Toimialakohtaiset tarkastussuunnitelmat

Taulukko 6.1. Elintarvikeviraston ohjeet työajan käytöstä kohdetyyppien valvontaan, kohteiden lukumäärä JIK:n alueella ja tarkastussuunnitelma vuodelle 2010

Toimintatyyppi	Valvonta- tarve (tarkastuslkm /kohde/vuosi)	Käytettävä aika (h)	Kohteiden lkm JIK(kpl)	Valtakunnallinen suos. tarkastus- määristä	JIK tarkastus- suunnitelma (lkm)
Liha-alan laitokset					
Liha-alan laitos alle 1 milj. kg/v	11	2	1	11	6
Kala-alan laitokset					
Kala-alan laitos alle 250 000 kg/v	5	2	1	5	3
Maitoalan laitokset					
Maitoalan laitos yli 2 000 000 l/v	6	4	2	12	6
Muna-alan laitokset					
Munapakkaamo alle 100 000 kg/v	2	2	0	0	0
Kasvien pakkaamot ja kasviuotteiden valmistuspaikat					
Valmistuspaikka, jossa pilkkomista tai muuta jalostusta	3	3-4	4	12	0
Pakkaamo, jossa vähäistä kauppakunnostusta	1	2-3	1	1	0
Leipomot					
Helposti pilaantuvien leipomotuotteiden valmistusta	3	2-5	5	15	4
Ruoka- ja kahvileivän valmistusta	1	1-3	4	4	1
Muut valmistuspaikat sekä varastot ja kuljetustoiminnot					
Muu elintarvikkeiden valmistuspaikka (esimerkiksi yhdistelmäelintarvikkeiden valmistus)	2	3-5	6	12	0
Eläimistä saatavia elintarvikkeita varastoiva laitos	2	2	1	2	1
Elintarvikevarasto, muu kuin edellä mainittu	1	2-3	1	1	0
Elintarvikekuljetus	0,7 ¹	1-3	8	6	0
Ammattikeittiöt					
Keskuskeittiö ja ravintola, joka toimittaa ruokaa myös muualla tarjoiltavaksi	4	4-6	23	92	22
Ravintola (valmistus ja tarjoilu ko. paikassa)	3	3-5	70	210	50
Laitoskeittiö (koulut, päiväkodit, sairaalat, henkilöstöravintolat, valmistus ja tarjoilu ko. paikassa)	2	3-4	64	128	40
Tarjoilukeittiö (muualla valmistetun ruoan tarjoilua)	1	1-2	56	56	25
Tarjoilupaikka (ei ruoanvalmistusta, vähäistä tarjoilua)	0,7 ¹	1	14	10	0
Myymälät ja myyntipaikat					
Myymäla, jossa ruoanvalmistusta	3	4-5	5	15	5
Helposti pilaantuvia elintarvikkeita myydään myös palvelumyyntinä	2	3-4	13	26	10
Helposti pilaantuvat elintarvikkeet myydään teollisesti pakattuina (esim. laatikkomyymälät ja kioskit)	0,7 ¹	2-3	33	23	15
Elintarvikehuoneisto, jossa ei fyysisesti käsitellä elintarvikkeita (maahantuonti, nettimyyni, agentuurit)	0,7 ¹	1-2	2	1	0
Siirrettävä tila/liikkuva myyntilaitte	0,7 ¹	1	4	3	0
Säännöllinen (hyväksymistä edellyttävä) ulkomyynti ja tarjoilu sekä siihen rinnastettava toiminta	1	2	8	8	0
Alkutuotanto					
Maidontuotanto	0,3 ²	1-3	350	105	100
Lihakarjan kasvatusta, kalastusta ja vesiviljelyä	0,2 ³	1-3	500	100	50
Muu alkutuotanto	0,1 ⁴	1-3	500	0	0
Muu ilmoitusta edellyttävä toiminta					
Elintarvikkelain 13.2 §:n mukainen ilmoitettava toiminta (kohdat 2-18)	0,7 ¹	1-3	65 (arvio)	46	0
YHTEENSÄ			1741 kohdetta	904 tarkastusta	338 tarkastusta

Taulukko 6.2. Valviran terveydensuojelun valvontakohdetyypit, tarkastustiheydet ja -ajat, kohteiden lukumäärä JIK:n alueella sekä tarkastussuunnitelma vuodelle 2010

Terveydensuojelun valvontakohdetyypit	Valvontatarve (tarkastuslkm / kohde / vuosi)	Tarkastuksen käytettävä aika (h)	Kohteiden lkm JIK (kpl)	Valtakunnallinen valvontasuunnitelma	JIK tarkastussuunnitelma (lkm)
TsL 13 § 1 mom. 1 kohdan kohteet	0,3-0,2	2-3	?		0
Julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot	0,25	2-5	97	24	15
Julkinen majoitushuoneisto (hotelli, leirikeskus, muu majoitustoiminta)					
* hotellit	0,2	väh. 2	5	1	2
* matkustajakodit ja muu majoitus	0,3	väh. 2	23	7	3
* leirikeskukset tai vastaavat majoituskohteet	1-0,5	väh. 2	13	10	3
Yleinen sauna	1	2-3	2	2	1
Yleinen uimahalli, uima-allas, uimala, uimaranta tai kylpylä					
* uimahalli	2-1	3-5	4	6	2
* uima-allas, uimala	2-1	2-3	5	8	0
*EU- uimarannat	2-1	2-3	4	6	2
* muut yleiset uimarannat	2-1	2	2	3	0
Eläinsuojat ja -aitaukset asemakaava alueella tai vastaava	0,3-0,25	väh. 2	7	2	0
Koulu tai oppilaitos					
* peruskoulu	0,3	väh. 2	32	10	6
* lukio, yliopisto, kansalaisopisto	0,3-0,25	väh. 2	6	2	0
* keskiasteen eril. oppilaitokset	0,25	väh. 2	4	1	0
Päivähoitopaikat, lasten- tai ryhmäperhepäiväkodit, esiopetustilat	0,5-0,3	2-5	35	14	6
Vanhainkodit, palvelutalot ja muut asumispalvelut	0,5-0,3	2-5	21	8	10
Parturi, kampaamo	0,2	2-3	56	11	25
Kauneushoitola tai muu ihonkäsittely tai -hoitopaikka, solarium	0,5-0,3	2-3	14	6	6
Julkinen kuntosali tai liikuntatila	0,3-0,25	2-4	12	3	0
Hautausmaa tai hautapaikka	0,2	2-5	7	1	0
Muut laitokset ja huoneistot, joissa harjoitetusta toiminnasta saattaa aiheutua käyttäjälle terveyshaittaa	0,5-0,3	väh. 2	3	1	0
Talousvettä toimittavat laitokset (vähintään 5000 käyttäjää tai yli 1000 m3/d)	2-1	väh. 2	4	6	4
Talousvettä toimittavat laitokset (vähintään 50 mutta alle 5000 käyttäjää tai vähintään 10 mutta alle 1000 m3/d) tai muu asetuksen 461/2000 mukainen kohde	2-1 (0,5, jos vain jakelua)	väh. 2	25	38	10
Talousvettä toimittavat laitokset (alle 50 käyttäjää tai alle 10 m3 /d) tai muu 401/2001 asetuksen mukainen kohde	1 (0,5, jos vain jakelua)	väh. 2	?		0
Yhteensä			381 kohdetta	170 tarkastusta	95 tarkastusta

Taulukko 6.3. Kuluttajaviraston ohjeet työajan käytön ohjaamisesta painopistekohteiden valvontaan, kohteiden lukumäärä JIK:n alueella sekä tarkastussuunnitelma vuodelle 2010

N:o	Valvontakohteet	Valvontat arve (lkm/kohde/vuosi)	Arvio tark. kestosta (h)	Kohteet JIK (kpl)	Valtakunnallinen valvontasuunnitelma	JIK tarkastussuunnitelma (lkm)
	KULUTTAJAPALVELUT					
1.1	Huvi- / perhepuisto / tivoli / sirkus	1	8	5		0
1.2	Kuntosali	0,33	4	12	4	0
1.3	Laskettelu- / snowtubing- / mäkiautokeskus	1	8	1	1	1
1.4	Leikkikenttä	0,5	4	70	35	15
1.5	Skeittauspaikka	0,5	3	5	3	2
1.6	Ohjelmapalveluyritys	0,5	6	11	6	0
1.7	Kiipeilykeskus / -seinä, muu kuin ed. kohta	0,5	5	0	0	0
1.8	Ratsastustalli / -keskus	0,5	6	8	4	0
1.9	Karting-keskus	0,5	6	0	0	0
1.10	Uimahalli / kylpylä / vastaava	1	5	9	9	2
1.11	Uimaranta	1	2 *)	6	6	2
1.12	Talviuintipaikka	1	2 *)	4	4	1
1.13	Yleisötilaisuus	0,5 **)	3 *)	40	20	3
1.14	Tatuointien ja lävistysten tekijä	0,33	2 *)	1	0	1
	KULUTUSTAVARAT					
2.1	Kynttilätuotteiden valmistaja	0,5	3	1	1	0
2.2	Lelujen valmistaja	0,5	4	0	0	0
2.3	Kosmetiikan valmistaja	0,5	6	0	0	0
	YHTEENSÄ			173 kohdetta	93 tarkastusta	27 tarkastusta

Taulukko 6.4. Tupakkalain valvontakohteiden tarkastustiheystavoitteet (Valvira), kohteiden arvioitu lukumäärä JIK:n alueella ja tarkastussuunnitelma vuodelle 2010

Tarkastus kohdetyyppi	Tarkastustarve (tarkastuslkm / kohde / vuosi)	kohteiden lkm JIK (kpl)	JIK tarkastus- suunnitelma (lkm)
Pääasiassa alle 18-vuotiaille oppilaille tarkoitettujen oppilaitosten, harrastus- ja kerhotilojen ja muiden alle 18-vuotiaiden suosimien paikkojen läheisyydessä sijaitsevat tupakanmyyntipaikat	1 krt / v.	10	0
Automaattiset myyntilaitteet		0	0
Päiväkotien lapsille ja oppilaitosten oppilaille tarkoitettut sisätilat ja niiden pääasiassa 18 vuotta nuoremmille tarkoitettut ulkotilat.		72	1
Ravintola tai muu ravitsemisliike, jossa on erillinen tupakointiin varattu tila		4	0
Ravintolat joissa tupakoinnin täyskielto		31	5
Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden sekä tupakkajäljitelmiä myymälämainonta ja esillepano erityisesti huoltoasemilla ja suurten päivittäistavaraketjujen vähittäismyymälämyyntipisteissä.	harvemmin kuin 1 krt / v.	50	6
Muut tupakkalain mukaiset kohteet	1 krt / 3 v. tai harvemmin	?	0
YHTEENSÄ		170 kohdetta	12 tarkastusta

Taulukko 6.5. Kemikaalivalvontakohdetyyppien ohjeelliset tarkastustiheydet Valviran mukaan, kohdetyyppien arvioitu lukumäärä JIK:n alueella ja tarkastussuunnitelma vuodelle 2010

Valvontakohdetyyppi	Tarkastustarve (tarkastuslkm / kohde / vuosi)	Kohteiden lkm JIK (kpl)	Valta- kunnallinen valvonta- suunnitelma	JIK tarkastus- suunnitelma (lkm)
Va1 ja Ma1: Ammattikemikaalit	1 krt / 5 v.	0	0	0
Va2 ja Ma2: Kuluttajakemikaalit	1 krt / v.	2	2	0
VäMy 1: Erikoistumaton vähittäismyynti	1 krt / 5 v.	noin 200	40	0
VäMy 2: Erikoismyymälä	1 krt / 3 v.	noin 100	33	0
VäMy 3. Halpamyymälä	1 krt / v.	7	7	0
YHTEENSÄ		Noiin 300 kohdetta	82 tarkastusta	0 tarkastusta